

Strategia ja ohjelmat

LVM076:00/2015
DM nro 1640277

Tekes

Osoite/Address/Adress

Kyllikinportti 2
Kyllikkiporten 2
Kyllikinportti 2

Posti/Post/Mail

PL 69, 00101 Helsinki
PB 69, 00101 Helsingfors
P.O. Box 69, FI-00101 Helsinki

Puh./Tel.

029 50 55000
029 50 55000
+358 29 50 55000

kirjaamo@tekes.fi

www.tekes.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@lvm.fi

LVM076:00/2015

Tekesin lausunto hallituksen esityksestä liikennekaareksi

Innovaatorahoituskeskus Tekes kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä uudeksi liikennekaareksi. Tekes pitää tärkeänä, että liikennepalvelut toimisivat pitkälti markkinaehtoisesti eri toimijoiden kilpailun mahdollistaen, avaisi uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja turvaisi laadukkaat kuljetuspalvelut sekä kuluttajansuojan digitalisoituvassa toimintaympäristössä. Liikenne- ja viestintäministeriön laatima luonnos liikennekaareksi on tältä osin oikeansuuntainen.

Tekes pitää tärkeänä, että liikennepalveluita ohjattaisiin nimenomaan mahdollisuuksien ja toimivan kilpailun kautta, eikä niinkään rajoituksin ja kielloin. Näin liikennemarkkinasta voi tulla kuluttajaehtoisesti toimiva ja liikkuminen demokratisoituu, kun se nyt on pitkälti ylhäältä suunniteltua ja rajoituksiin perustuvaa. Ympäristönäköt nousevat myös esiin toimivan kilpailun rinnalla. Vihreän liikenteen kysyntä on nouseva trendi ja silloin olennaista on, että, kulkija pääsee liikkumaan sujuvasti, edullisesti ja ympäristöystävällisesti kulloisenkin käyttötarpeensa mukaan. Keskeisin asia liikkumisessa ei siis ole itse liikenneväline, vaan pikemminkin erilaisiin tarpeisiin soveltuvien liikennevälineiden järkevä saatavuus ja liikennettä tukeva infrastruktuuri kokonaisuutena.

Suomessa on LVM:n ja Tekesin Mobility-as-a-Service –yhteisohjelmassa (MaaS) pyritty kehittämään avointa ekosysteemiä, jossa kaikki kulkuvälineet voidaan ottaa mukaan uusien liikkumispalveluoperaattorien ratkaisuihin, jolloin ovelta ovelle –palvelu toteutuu olemassa olevaa kapasiteettia hyödyntäen. Tavoitteena on saada aikaiseksi suomalaista liiketoimintaa, joka on skaalattavissa kansainvälisille markkinoille. Liikennekaaren tavoitteisiin pääsemiseksi voisi olla tarkoituksenmukaista luoda tiettyjä pidemmälle vietyjä kokeiluja, joilla olisi mahdollista testata käytännössä uusia liikenteen välityspalveluita ja matkaketjujen toimivuutta kuluttajankin näkökulmasta. Toisin sanoen systeemisen muutoksen luomisessa olisi ensimmäisessä vaiheessa tärkeämpää saada yhteensopivuus- ja rajapinta-asiat kuntoon ja testata uusia palveluja olemassa olevalla kapasiteetilla kuin vapauttaa markkina kokonaan.

Markkinan kokonaan vapauttaminen saattaa auttaa uusien toimijoiden tulossa Suomeen, mutta tämä ei automaattisesti edistä kansainvälisesti skaalautuvan MaaS-systeemin kehittymistä Suomessa. Kokeilujen kautta eteneminen olisi tärkeää, jotta uudet liikkumispalveluoperaattorit saavat kuluttajan kannalta luotettavasti käyttöönsä koko liikkumispalvelukapasiteetin ja voisivat hyödyntää erityisesti liikennevälineiden reaaliaikaisen sijaintitiedon, saatavuuden sekä maksurajapintojen yhteensopivuuden ja avoimuuden.

Tekesillä on valmistelussa huippuostajat-ohjelman puitteissa määrittelytyö siitä, mitä dataa ja missä muodossa (datamalleja ja API-rajapintoja) MaaS-operaattorit tarvitsevat liikennepalvelujen tuottajilta (esim. Taksiliitto, VR, HSL, matkahuolto). Tarkoituksena on sisällyttää määrittelyt osaksi julkisten hankintojen prosessia, jolloin rajapinnat yhdenmukaistuvat. Harkitsemme myös katalyytti-pilottiohjelmaa Tekesin toimesta, jossa valmisteltaisiin yllä mainituille rajapinnoille platformeja, joihin erilaiset optimointi-, tunnistautumis- ja SLA-algoritmit ja järjestelmät voidaan liittää.

Tekes esittääkin liikenne- ja viestintäministeriölle harkittavaksi henkilöliikennepalveluiden ja tavaraliikennepalveluiden vapauttamiseen ja datavetoisten toimintamalleihin liittyviä rohkeitakin kokeiluja nykyisten liikennepalveluiden tarjoajien kesken, ennen laajan liikennekaaren säätämistä pysyvästi. Tekes on osaltaan valmis tukemaan nopeallakin aikataululla tällaisten kokeilujen syntymistä sekä mahdollisella rahoituksella että saattamalla osaltaan alan kehittämiselle tärkeitä yrityksiä kokeilujen piiriin.

Raine Hermans
Verkostojohtaja

Sami Paatero
Strateginen ohjelmapäällikkö

Jakelu: LVM kirjaamo, pääjohtaja, johtoryhmä, strategia ja ohjelmat –johtotiimi